Tentoonstelling

Randfiguren

Een retrospectief van een van de invloedrijkste fotografen van de twintigste eeuw: Diane Arbus



FOTO: THE ESTATE OF DIANE ARBUS

De 'Identical Twins' van Diana Arbus uit 1967 stonden model voor de meisjes uit de horrorfilm 'The Shining'.

De Amerikaanse filmregisseur Stanley Kubrick was zo geïmponeerd door de tweeling op de foto *Identical Twins, New Rochelle, 1967* van Diane Arbus, dat hij de meisjes uit de horrorfilm *The Shining* op hen baseerde. En de Amerikaanse sterfotograaf Annie Leibovitz vertelde ooit in een interview dat zij als beginnend fotograaf niet door New York kon lopen zonder de straten van de stad te bekijken door de ogen van Arbus.

Diane Arbus (1923-1971) is een van de grote namen uit 20ste eeuw; ze werd bekend als de fotograaf die de randfiguren van New York en omgeving fotografeerde: de dwergen, de travestieten, de degenslikkers en het menselijk speldenkussen. Ze fotografeerde ook 'gewone' mensen, maar dan nog was hun beeltenis op z'n minst bevreemdend. Een kind was bij haar nooit zomaar een kind; het huilde dikke tranen met tuiten of het stond in Central Park een gekke bek te trekken met een speelgoedgranaat in z'n hand.

Arbus zou meedogenloos zijn, maar het onverbloemde is juist haar kracht in haar beelden

Arbus betrapte mensen graag op hun ongeluk. Chique Fifth Avenue-dames werden genadeloos geportretteerd, hun dure parelketting als een strop om hun nek. En van een toch zo vrolijke gebeurtenis als een bruiloft weet zij net de bruidegom vast te leggen die zijn bruid kust op het moment dat zij zich allang weer van hem heeft afgewend, haar blik zoekend in de verte.

Arbus kreeg tijdens haar leven en ook na haar zelfmoord in 1971 veel kritiek op haar foto's. Met name Susan Sontag haalde hard uit; Arbus' foto's zouden meedogenloos zijn, zonder compassie. Maar dat onverbloemde is juist de kracht in haar beelden, die intiem en juist meevoelend zijn. Arbus keek vol verwondering naar al die gekke en ogenschijnlijk gewone mensen en fotografeerde hen, gewoon zoals ze waren.

Rianne van Dijck

Diane Arbus, t/m 13 januari 2013 in Foam, Amsterdam, foam.org.

pagina 31, 10-11-2012 © Het Financieele Dagblad Bijlage

